

ene. Der har ogsaa været Tale om at gaa en Vej som den, der følges i Finland, hvor Menigheden har Ret til foruden de tre, der bringes paa Valg, at udpege en fjerde Kandidat, som kan blive valgt, hvis $\frac{3}{4}$ af Stemmerne falde paa ham. Overhovedet forekommer det mig, at har man haft en saadan Valgret i Middellalderen, har man haft den efter Reformationstiden, og kan man i vore Dage have den rundt omkring i vore Nabolande, i Sverige, Finland og Sønderjylland, saa skulde det være underligt, om man ikke skulde kunne gaa til et saadant Strid her i Danmark, hvor den kirkelige Udvikling, saa vidt jeg kan skønne, ingenlunde er ringere end i de omkringliggende Lande. Jeg skal endnu blot gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem, der talte før. Han kom til Slutning med en Bemærkning, hvori jeg ikke kan være enig med ham, nemlig den, at man skulde lade denne Sag hvile, indtil man havde ordnet Folkekirkenes Forsætning ved Lov. Jeg forstod ham saaledes, at han delte den Opfattelse, der oftere er gjort gældende, at Grundlovens Bud om Ordningen af Folkekirkenes Forsætning først er opfyldt, naar man har givet en Lov om en særlig kirkelig Repræsentation. Nu vel, endelig Ordning kan man maaske ikke sige der er, før det er sket. Men det forekommer mig, at vi her i Landet hidtil have gjort det, som Grundloven har foreskrevet; vi have efterhaanden ordnet det ene Stykke efter det andet af Kirkens Forsætning ved Lov, og andet er det jo ikke, der er paabudt. At man ikke hidtil har kunnet komme til nogen kirkelig Repræsentation, forstår jeg godt. Jeg tror, at det er en af de vanskeligste Opgaver, men jeg ser ikke, at der er det mindste i Vejen for, at man kan lovgive om saadanne Spørgsmaal som Menighedernes Indflydelse paa Præstevalg, før man har en saadan kirkelig Repræsentation, thi det er jo paa ingen Maade et saadant kirkeligt Spørgsmaal, at der dertil udtræbes en ganske særlig kirkelig Indsigt. Hvis man skulde have en Forhandling om kirkelige Lærespørgsmaal, ja, saa indrømmer jeg, at Rigsdagen vilde være en høist aparte Forsamling til at afgøre disse Ting, men jeg tror ogsaa, at Rigsdagen altid har følt og altid vil føle, at det er en Opgave, der slet ikke kan ligge for den. Jeg ved intet Eksempel paa, at Rigsdagen har prøvet paa at indblande sig i kirkelige Lærespørgsmaal. Derimod tiltaar jeg, jeg frygter for, at en Synode, naar man fik en saadan, skulde føle sig særlig kaldet til at behandle kirkelige Lærespørgsmaal og saa tage en Forhandling op derom, hvorved vi ville

komme ind paa noget af det, der var aller- værst, nemlig at man gav sig til ved Flertalsafstemning at afgøre, hvad man i Folkekirken skulde tro og mene om de forskellige kirkelige Læresætninger. Det er for mig en af de største Fæjer ved en saadan kirkelig Repræsentation, der nedfattes med den Opgave ganske specielt at arbejde i kirkelige Spørgsmaal, og som efter sit Udspring vilde mene at være særlig kaldet til at behandle de Ting. Det er saadant, at Rigsdagen er befendelsesløs, men det føler Rigsdagen selv, og derfor blander den sig ikke i Befendelses-spørgsmaal. Man maa imidlertid erindre, at Kultusministeriet er ogsaa befendelsesløst. Der er ingen Bestemmelse i vor Forsætning om, at Kultusministeren eller hans Embedsmænd skulle høre til Folkekirken. Jeg tror, at der endogsaa har været Eksempel paa, at vi her i Landet have haft en Fritænkter til Kultusminister, og at en reformert har været hans Departementschef, og at det skulde være en særlig Garanti for den evangelisk-lutheriske Befendelse, tror jeg paa ingen mulig Maade. Jeg tror, at Rigsdagen og Ministeriet ere lige meget og lige lidt befendelsesløse, og har man hidtil kunnet overlade Regeringen, den befendelsesløse Kultusminister, at træffe Valget under sit Ansvar, saa ser jeg ikke rettere, end at man ogsaa maa kunne overlade Rigsdagen at give Love sammen med Regeringen om disse Forhold og overlade Valget af Præster til Menighederne rundt omkring, der i en ganske anden Grad give Garanti for, at det bliver Folkekirkenes Tankegang, der kommer til at raade. Jeg tror heller ikke, at det vil gaa saa let, som det ærede Medlem mente, med at faa ordnet en kirkelig Forsætning. Det ærede Medlem mente, at da der rundt omkring i de andre Lande er kirkelige Forsætninger, saa kunde man vælge noget ud deraf og tage det. Jeg tror ikke, at det let lader sig gøre. Det er galt nok med Statsforsætninger, naar man saaledes tager dem fra et Land og fører dem over til et andet. Jeg tror, at der derved mangen Gang er gjort Fejltag. Men over for kirkelige Forsætninger vil det være endnu langt værre, thi det kirkelige Liv former sig paa forskellige Maader i de forskellige Lande, og særlig i vort Land er der i Folkekirken foregaaet en Udvikling i kirkelig Retning, som gør, at jeg tror, vi ikke uden videre kunne tage Eksempel fra andre Lande og overføre det til os. I alt Fald maa jeg bestemt hævde, at det Spørgsmaal, der her er Tale om, kan meget godt afgøres mellem Rigsdagen og Regeringen uden nogen særlig kirkelig Repræsentations Mellemkomst. Hovedsagen ved